

Tjänsteskrivelse

Datum

2026-03-03

Vår referens

Simon Classon

Utredningssekreterare

simon.classon@malmo.se

Revidering av Program för den nationella minoriteten judar; nu fråga om remiss ASN-2026-596

Sammanfattning

Malmö stad har, sedan 2016, särskilda program för de nationella minoriteterna sverigefinnar, judar, samer och tornedalingar. Programmen ska ses över i slutet av varje mandatperiod för att bedöma om det finns behov av revidering.

Detta ärende avser revidering av Program för den nationella minoriteten judar och nationella minoritetsspråket jiddisch.

Syftet med programmet är att tydliggöra Malmö stads inriktning för arbetet med den nationella minoriteten judars rättigheter samt det nationella minoritetsspråket jiddisch, utifrån rådande lagstiftning gällande nationella minoriteter och minoritetsspråk.

Förslaget till reviderat program innehåller åtta inriktningsmål.

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen delar programmets intentioner och ser samtidigt möjligheter att ytterligare stärka arbetet med de nationella minoriteterna.

Förvaltningen föreslår nämnden att godkänna förslag till yttrande och skicka det till kommunstyrelsen.

Förslag till beslut

Arbetsmarknads- och socialnämnden föreslås besluta

1. Arbetsmarknads- och socialnämnden godkänner yttrandet avseende Revidering av Program för den nationella minoriteten judar; nu fråga om remiss; enligt förvaltningens förslag.
2. Arbetsmarknads- och socialnämnden skickar yttrandet till kommunstyrelsen

Beslutsunderlag

- Remissversion förslag på reviderat program för den nationella minoriteten judar
- Malmö stads policy - Nationella minoriter - reviderad 2024
- G-Tjänsteskrivelse - Revidering av Program för den nationella minoriteten judar; nu fråga om remiss
- Förslag till Yttrande - Revidering av Program för den nationella minoriteten judar; nu fråga om remiss

Beslutsplanering

ASN beredning 2026-02-25

Arbetsmarknads- och socialnämndens arbetsutskott 2026-03-05

Arbetsmarknads- och socialnämnden 2026-03-19

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Ärendet

Enligt lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk ska alla kommuner anta mål och riktlinjer för sitt minoritetspolitiska arbete.

Arbetet med nationella minoriteter och minoritetsspråk är en del av Malmö stads arbete med mänskliga rättigheter.

Sedan 2016 har Malmö stad särskilda program för de nationella minoriteterna sverigefinnar, judar, samer och tornedalingar (STK-2015-1378) i syfte att komplettera *Policy avseende Malmö stads arbete med att tillgodose de nationella minoriteternas rättigheter*.

För den nationella minoriteten romer finns istället en handlingsplan.

Programmen ska enligt beslut i kommunfullmäktige (STK-2019-1013) ses över i slutet av varje mandatperiod för att se om det finns behov av revidering.

Under hösten 2024 och 2025 har stadskontoret genomfört en översyn av programmen för de nationella minoriteterna. Under processen har samråd hållits med Malmöbor som tillhör de berörda minoriteterna.

Detta ärende avser revidering av Program för den nationella minoriteten judar och nationella minoritetsspråket jiddisch.

Syftet med programmet är att förtydliga Malmö stads inriktning för arbetet med den nationella minoriteten judars rättigheter samt det nationella minoritetsspråket jiddisch, utifrån rådande lagstiftning gällande nationella minoriteter och minoritetsspråk.

Stadskontorets förslag till revideringar har gjorts utifrån stadskontorets bedömningar, och de synpunkter och förslag som framkom under det samråd som hölls med judiska Malmöbor.

Förslaget till reviderat Program för den nationella minoriteten judar och nationella minoritetsspråket jiddisch innehåller följande åtta inriktningsmål:

1. Den judiska minoriteten ska informeras om sina rättigheter
2. Malmöbors kunskap om den judiska minoriteten och dess rättigheter ska höjas
3. Kommunanställdas kunskap om den judiska minoriteten dess rättigheter enligt lagen ska höjas
4. Möjligheter för den judiska minoriteten att behålla och utveckla sin kultur i Sverige ska främjas
5. Judiska barns och ungas möjligheter till utveckling av kulturell identitet ska beaktas
6. Malmö stad ska motverka antisemitism
7. Utveckling och användning av jiddisch ska möjliggöras
8. Tillgång till äldreomsorg på jiddisch ska vid efterfrågan möjliggöras

I yttrandet ombeds arbetsmarknads- och socialnämnden särskilt kommentera stadskontorets utkast till reviderat program utifrån följande remissfrågor:

1. Har er nämnd några övergripande synpunkter på innehållet i det föreslagna programmet för den nationella minoriteten judar och nationella minoritetsspråket jiddisch?
2. Vilka möjligheter och utmaningar ser er nämnd med de ändringar som gjorts i föreslaget program?

Förvaltningens överväganden

- 1. Har er nämnd några övergripande synpunkter på innehållet i det föreslagna programmet för den nationella minoriteten judar och nationella minoritetsspråket jiddisch?**

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen delar programmets intentioner.

Förvaltningen bedömer att programmet stämmer överens med de vägledande principerna i Policy för mänskliga rättigheter.

Förvaltningen ser att den judiska gruppen har gjorts delaktiga i översynen av programmet som ligger till grund för den föreslagna revideringen.

Av vad som framgår i underlaget har de synpunkter som inkommit från samrådet med den judiska gruppen även tagits i beaktande i utformningen av förslaget på reviderat program.

Förvaltningen ser behov av förtydligande av vilket ansvar de enskilda förvaltningarna respektive stadskontoret har i genomförandet av programmet.

Det saknas i dagsläget en övergripande struktur för samordning av förvaltningarnas arbete med den nationella minoriteten judar, liksom för sverigefinnar, tornedalingar och samer.

Förvaltningen efterfrågar därför en tydligare styrning och stöd från stadskontoret kring hur förvaltningarna förväntas bidra i arbetet. Förvaltningen hade vidare önskat att det tillkom stadsgemensam expertis och rådgivning som förvaltningarna kan använda sig av som stöd i arbetet på liknande sätt som det idag finns gällande den romska minoriteten.

Förvaltningen är idag inte involverad i stadens samråd med målgruppen judar, men skulle med fördel delta i planering och genomförande av dessa för att möjliggöra dialog med målgruppen.

Avseende programmets beskrivning av den judiska gruppen och deras historia efterfrågar förvaltningen en kompletterande beskrivning av gruppens nuvarande situation i Malmö.

Det skulle, enligt förvaltningen, öka förståelsen för gruppens förutsättningar och utmaningar i den lokala kontexten, samt underlätta bedömningen av hur målsättningarna svarar mot de faktiska förutsättningar, utmaningar och behov judar har i Malmö.

Förvaltningen ser positivt på att programmet har ett särskilt mål om att Malmö stad ska motverka antisemitism.

För att ytterligare stärka det arbetet ser förvaltningen fördelar med att tydligare koppla det arbete som genomförs inom ramen för samverkansöverenskommelsen med judiska församlingen (STK-2023-1255) till övriga processer i staden, särskilt Policy för mänskliga rättigheter.

Detta med syftet att minska risken för parallella processer och bidra till tydligare styrning, som även inkluderar de förvaltningar som inte ingår i styrgruppen för samverkansöverenskommelsen.

Förvaltningen ser behov av mer konkreta mål och aktiviteter kopplat till programmets inriktningsmål samt stöd och vägledning för hur arbetet ska genomföras, i likhet med stadens handlingsplan för den nationella minoriteten romer.

Konkreta mål och aktiviteter i programmet skulle, enligt förvaltningens bedömning, kunna stärka arbetet med den judiska minoriteten.

Genomförs det för samtliga program för de nationella minoriteterna skulle det även bidra till ett mer jämlikt, kvalitativt och likvärdigt arbete med samtliga fem nationella minoriteter.

Förvaltningen ser, att den översyn som gjorts inför revideringen av programmet saknar en uppföljning av vilka effekter arbetet med programmet har lett till.

Att det inte framgår ifall programmet i nuvarande form har bidragit till att nå programmets målsättningar gör det svårare att bedöma i vilken utsträckning de förändringar som gjorts i revideringen är ändamålsenliga.

2. Vilka möjligheter och utmaningar ser er nämnd med de ändringar som gjorts i föreslaget program?

Förvaltningen välkomnar inriktningsmålet gällande att kommunanställdas kunskap om den judiska minoriteten och dess rättigheter enligt lagen ska höjas.

Förvaltningen ser behov av tidsmässiga och ekonomiska resurser för att förvaltningens medarbetare ska ha möjlighet att ta del av kunskapshöjande insatser.

Ansvariga

Daniel Mattsson Enhetschef

Truls Hallin Avdelningschef

Britt-Marie Pettersson Förvaltningschef